

Pirkanmaan ELY-keskus
PL 297
33101 Tampere
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Urjalassa 6.2.2023

Asia: Pyyntö ryhtymään toimiin luvanvastaisesta toiminnasta

Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven suojeluyhdistys ry. (myöhemmin Suojeluyhdistys) tekee ilmoituksen Korte-, Ruta- ja Nuutajärven laskuyhtiön (myöhemmin laskuyhtiö) toiminnasta.

Tausta

Vesistötoimikunta on vuonna 1947 antamallaan päätöksellä myöntänyt luvan perustetulle Korte-, Ruta- ja Nuutajärven (perkaus) laskuyhtiölle laskea ko. järvien vedenpintaa 35–50 cm. Vuonna 19.2.1947 myönnetyn luvan jälkeen ovat olosuhteet ja ympäristöolosuhteet muuttuneet voimakkaasti, mm. lumen vesipitoisuus on laskenut vuodesta 1947, ja sulaminen on aikaistunut noin kahdella viikolla ja talvisateet yleistyneet
Luvan perusteena olleet uitto- ja voimalaitostoiminnat ovat loppuneet jo 70-luvulla.

Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven säännöstely perustuu tällä hetkellä VHO:n antamaan tarkentavaan määräykseen, (Dnro 00548/07/5211), joka taas nojautuu em. vuonna 1947 annettuun Vesistötoimikunnan päätökseen, liite1. Päätöksessä oletetaan, että Kortejärvi ja Rutajärvi ovat tulva-aikana samassa tasossa ja Nuutajärvi on vain 10 cm korkeammalla kuin Rutajärvi.

Esimerkiksi vuonna 2021 tulva-aikana Rutajärven pinta oli 15 cm Kortejärveä ylempänä ja Nuutajärvi 25 cm Rutajärveä ylempänä. Viralliset vedenkorkeuden mittauspisteet sijaitsevat Honkolan sillalla Halkivahantien varrella Urjalankylän ja Nuutajoen silloilla. Suojeluyhdistys on mitannut toiminta-alueensa kolmen järven vedenkorkeuksia kuukausittain em. mittauspisteestä yli 20 vuoden ajan, liitteet 2 ja 3. Voimakas vedenkorkeuden vaihtelu aiheuttaa tulvia pelloilla ja jokien penkoissa eroosiota. Kaatuneita puita on jouduttu poistamaan tästä syytä joista. Puiden poistaminen olisi laskuyhtiön vastuulla, mutta he eivät ole sitäkään velvoitetta hoitaneet.

Vuonna 2006 tehdyn kunnostussuunnitelman mukaan Urjalankylän joki ja Honkolan joki joet eivät vedä tarpeeksi. Samoin suunnittelutoimisto Vesmannin vuonna 2006 tekemän selvityksen mukaan on päädytty samaan lopputulokseen Nuutajoen osalta. Vuonna 1947 määriteltiin myös Urjalankylän joen mitoitus. Jokiuoma on vuosien saatossa muuttunut runsaasti. Uoman pitäisi olla 7 metriä leveä, ulottua metrin korkeudessa puolitoista metriä sivusuunnassa ylöspäin. Pirkanmaan ympäristökeskuksen ja Urjalan kunnan rahoittamassa tutkimusmittauksissa vuonna 2007 ei näihin mittoihin päästy ja tilanne on pahentunut entisestään. Pirkanmaan ympäristökeskus on päätöksessään 11.12.2006 (Dnro 19000Y0088-19) määrännyt laskuyhtiötä ryhtymään viipymättä toimiin Honkolan joessa ja Urjalanjoen perkaamiseksi, sekä samalla kiinnittänyt huomioita myös Nuutajoen tarpeelliseen, mutta ei niin kiireelliseen kunnostustarpeeseen. Jokien vetämättömyys on runsaiden kevättulvien juurisyy. Kevättulvien aikana on vedenkorkeus voinut olla 70–80 cm yli tavoitekorkeuden ja kesällä puolestaan niin matala, että veneily ja jokien virkistyskäyttö on estynyt. Honkolan kartanon Nokooin voimalaitos oli toiminnassa 1920–1970 luvuilla. Järvien vedenkorkeuden säännöstely tapahtuu edelleen Nokooin padolla. Veden korkeuden säätely ei ole ollut ongelmattonta, mistä runsaat veden korkeuden vaihtelut järvissä ovat osaksi johtuneet. Suojeluyhdistys on padon neljällä, nyt jo hyvin huonokuntoisella, luukulla säädelyt vedenkorkeutta vuoden 1947 lupaehtojen mukaisesti.

Laskuyhtiön toimet

Laskuyhtiö ei ryhtynyt sille annetun toimenkuvansa mukaisiin toimiin, vaan on päinvastoin jarruttanut Suojeluyhdistyksen pyrkimyksiä parantaa tilannetta. Laskuyhtiö on siten laiminlyönyt ainoata perustehtävää, mikä sille on määrätty. nykyiset olosuhteet ja ilmaston huomioon ottavaa suunnitelmaa voi laatia ilman laskuyhtiön suostumusta.

Vaadittavat pikaiset toimet

Suojeluyhdistys vaatii, että Pirkanmaan ELY-Keskus valvovana viranomaisena määrää laskuyhtiötä tekemään vaadittavat jokien ruoppaustoimet sekä ohjeistaa Laskuyhtiön hyväksymään em. padon kunnostuksen ja padon tulvavirtaaman lisäämisen sekä kesäaikaisen vedenkorkeuden nostamisen.

Nuuta-, Ruta- ja Kortejärven suojeluyhdistys ry.
Jorma Ikävalko
Puheenjohtaja

Liitteet:

- Liite1: Suunnitelma 1947
- Liite 2: Juoksutusraportti 2021
- Liite 3: Juoksutusraportti 3 2007
- Liite 4. Urjalanjoen perkaaminen